

Tillæg nr. 2

til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget

Vesterlund,

Munklindevej 3, 7441 Bording

**- efter § 12, stk. 3 i Lovbekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug**

Godkendelsesdato: 14. april 2016

Michael Sørensen
Munklindevej 3
7441 Bording

Afgørelse af ansøgning om tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording

Ansøgning

Ikast-Brande Kommune har den 20. november 2015 modtaget en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget på Munklindevej 3, 7441 Bording, matrikel nr. 1b, m.fl., Stubbær By, Bording omhandlende følgende:

- Udvidelse af dyrehold fra 431,1 til 471,6 DE¹ i svin, svarende til en ændring **fra** en årlig produktion på:
 - 620 årssøer
 - 17.000 smågrise (7,3 – 33 kg)
 - 6.000 polte (33 – 80 kg)
 - 4.500 slagtesvin (33 – 109 kg)
 - 1 hest (< 300 kg)
 - 3 heste (500 – 700 kg)

Til en årlig produktion på:

- 640 årssøer
- 20.000 smågrise (7,3 – 33 kg)
- 5.000 slagtesvin (33 – 109 kg)
- 6.500 polte (33 – 80 kg)
- 1 hest (< 300 kg)
- 3 heste (500 – 700 kg)

Ansøgningen omfatter ikke byggeri – udvidelsen foretages alene inden for eksisterende bygninger.

Miljøgodkendelsen af 4. januar 2011, samt tillæg nr. 1, omfatter ejendommen Munklindevej 3, 7441 Bording, hvor alle dyrene er opstaldet. Der er ikke ændringer i de, i den nævnte miljøgodkendelse, anmeldte udbringnings- og aftalearealer, hvorfor der ikke foretages ny vurdering af arealerne.

¹ DE = dyreenhed. 1 DE svarer ca. til 100 kg kvælstof fra gødningsopbevaringslager.

Nærværende tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording², **ændrer ikke i miljøvurderingen og de stillede vilkår i miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget**, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording³, **som fortsat er gyldig**, dog på nær:

- **Vilkår 1.3. og 1.4.** Generelle vilkår (vilkårene fjernes, da de ikke er tidssvarende – sådanne vilkår stiller Ikast-Brande Kommune ikke længere).
- **Vilkår 2.3., 2.4., 2.5., 2.6. og 2.7.** Vilkår omkring gyllekøling (vilkårene er ikke længere relevante, da gyllekøling ikke længere indgår som virkemiddel).
- **Vilkår 2.8. samt vilkår 1.1. i tillæg nr. 1.** Vilkår omkring benzoesyre (vilkårene er ikke længere relevante, da benzoesyre ikke længere indgår som virkemiddel).
- **Vilkår 6.2., 7.1. og 7.2.** Vilkår med hensyn til begrænsning af fosfortab (vilkårene fjernes, da de ikke er tidssvarende – sådanne vilkår stiller Ikast-Brande Kommune ikke længere. Det er tilstrækkeligt, at de generelle beskyttelsesniveauer er overholdt).
- **Vilkår 8.1.** Øvrige vilkår (vilkåret fjernes, da Ikast-Brande Kommune ikke længere stiller sådanne vilkår).
- **Vilkår 1.2. og 1.3. i tillæg nr. 1.** Vilkår med hensyn til anlæg (foderkorrektio) (vilkårene erstattes af nye vilkår).

Ikast-Brande Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse, og kommunens registreringer – se efterfølgende *Baggrund for afgørelsen om tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording*.

Afgørelse om tillæg til miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune godkender hermed udbringning af husdyrgødning i den mængde, med den sammensætning og på de udbringningsarealer, som er angivet i ansøgningen, ovenfor og i bilagene og den ansøgte ændring og udvidelse af dyreholdet som beskrevet ovenfor.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse er truffet på grundlag af ansøgningen – herunder af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Modellernes beregningsgrundlag og normtal er dem, som lå til grund for ansøgningssystemet den 10. marts 2016 - datoen for den sidste version af ansøgningen i IT-ansøgningssystemet. Derudover er afgørelsen truffet på baggrund af kommunens registreringer og vurderinger. Se i den forbindelse *Baggrund for afgørelsen om tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording*, med tilhørende bilag.

Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12, stk. 3 i *Husdyrgodkendelsesloven*⁴ – samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

De endelige Vand- og Natura 2000-planer, der er vedtaget på baggrund af *Miljømålsloven*⁵ for planperioden frem til 2015, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser

² Benævnes herefter også som tillæg/tillægget/tillæg til miljøgodkendelse.

³ Benævnes herefter også som miljøgodkendelse/miljøgodkendelsen/miljøgodkendelse af 4. januar 2011.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (med senere ændringer).

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1531 af 8. december 2015 af lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder.

efter husdyrlovgivningen. Det aktuelle projekt er således som udgangspunkt vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Der gøres opmærksom på, at tillægget ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter anden lovgivning og for andre bestemmelser.

Vilkår

Tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 meddeles på nedennævnte vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som generelt er gældende for husdyrbrug, er ikke nævnt i dette tillæg til miljøgodkendelse. **De stillede vilkår i miljøgodkendelse af 4. januar 2011 og tillæg nr. 1 af 28. februar 2011 er fortsat gældende**, med undtagelse af vilkårene 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 6.2., 7.1., 7.2. og 8.1. i miljøgodkendelsen samt vilkårene 1.1., 1.2. og 1.3. i tillæg nr. 1.

Følgende **supplerende vilkår** stilles til udvidelsen via dette tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011:

A. Generelle vilkår

- A.1. Godkendelsen omfatter en maksimal årlig produktion på 640 årssøer, 20.000 smågrise (7,3 – 33 kg), 5.000 slagtesvin (33 – 109 kg), 6.500 polte (33 – 80 kg), 1 hest (< 300 kg) og 3 heste (500 – 700 kg).

Det forudsættes, at den årlige produktion:

- ikke overstiger 471,6 DE (beregnet efter dyreenhedsberegningen april 2016)
- sker jævnt fordelt over året
- maksimalt varierer sammenlagt 10 DE mellem de angivne dyretyper (søer, smågrise, polte og slagtesvin).

B. Vilkår med hensyn til anlæg (foderkorrektio):

- B.1. Produktionen vedrørende årssøerne skal tilrettelægges, så den maksimalt giver anledning til en total mængde N af dyr pr. år fra anlægget på 25,31 kg N, beregnet ved følgende formel:

$$N \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen:

Faktor	Værdi
FE pr. årssø	1.480
Gram råprotein pr. FE	139
Antal fravænnede grise pr. årssø	30
Fravænningsvægt, kg	7,3

- B.2. Produktionen vedrørende årssøerne skal tilrettelægges, så den maksimalt giver anledning til en total mængde P af dyr pr. år fra anlægget på 5,21 kg P, beregnet ved følgende formel:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen:

Faktor	Værdi
FE pr. årsso	1.480
Gram fosfor pr. FE	4,8
Antal fravænnede grise pr. årsso	30
Fravænningsvægt, kg	7,3

C. Vilkår med hensyn til egenkontrol:

- C.1. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Antal årssøer
 - Grise pr. årsso
 - Fravænningsalder og -vægt
 - Foderforbrug
 - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne
 - Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i foderblandingerne.
- C.2. P ab dyr pr. årsso skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år_____ (for eksempel 2016) til 15. februar år_____ for eksempel 2018.
- C.3. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder ved foderskifte, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- C.4. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst tre år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Egenkontrol m.v.

Anvendelsen af egenkontrol er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT⁶

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødning er i stadig udvikling.

Anvendelsen af BAT er primært beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. BAT i forhold til foder er beskrevet i *Baggrund for tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording, afsnit 3.2.*

I forhold til emissionsgrænseværdier, er de vurderet i *Baggrund for tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording, afsnit 3.3.1. og 3.3.2.* Emissionsgrænseværdierne for såvel ammoniak og fosfor er overholdt.

⁶ BAT= Best Available Technique (bedste tilgængelige teknik), som skal anvendes jævnfør EU's IE-direktiv.

Tillæggets gyldighed

Den godkendte udvidelse af husdyrbruget, skal være udnyttet inden to år, regnet fra den dato, hvor tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 er meddelt – jævnfør § 33 i *Husdyrgodkendelsesloven*. Tillægget til godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Da der er tale om et tillæg uden bygge- og anlægsarbejder, anses tillægget til godkendelsen for udnyttet, når der f.eks. er indgået en retlig bindende aftale om levering af dyr, og at dyrene faktisk også leveres og driften ændres i et rimeligt tempo.

Hvis tillægget ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende år.

Tillægget har som udgangspunkt en retsbeskyttelsesperiode på otte år, hvorefter det skal revurderes. Herefter sker der revurdering minimum hvert 10. år.

Ikast-Brande Kommune er tilsynsmyndighed på husdyrbruget/bedriften i forhold, der vedrører *Husdyrgodkendelsesloven*.

Tillæggets vilkår skal overholdes fra den dato, hvor tillægget påbegyndes udnyttet, medmindre andet fremgår af de enkelte vilkår.

Kommunens samlede miljøvurdering og begrundelse for afgørelsen

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke nødvendigvis medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i regionen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter. Den kumulerede, regionale effekt af husdyrbrugets udvidelse og andre bedrifters udvidelser og deres øgede miljøpåvirkning vil formentlig samlet set – helt eller delvist – blive modvirket af en nedgang i husdyrproduktionen på andre bedrifter
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - nabobeboelser

- Natura 2000-områder⁷ og natur i øvrigt
- overfladevand
- nitratfølsomme indvindingsområder
- landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Ikast-Brande Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* overholdes. Se endvidere vedlagte *Baggrund for afgørelsen om tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording*, med tilhørende bilag.

Offentliggørelser og høringer

Ejere og brugere af nabobeboelser beliggende inden for den vejledende konsekvenszone (ca. 1.067 meter), ved brev af 10. marts 2016, orienteret om ansøgningen. Ikast-Brande Kommune modtog ingen bemærkninger, som følge af orienteringen.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording, er truffet den 14. april 2016, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer, den 14. april 2016.

Klagevejledning

Der kan efter kapitel 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige senest torsdag den 12. maj 2016.

Natur- og Miljøklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

En eventuel klage behandles af Natur- og Miljøklagenævnet. Klager skal indsende sin klage via Klageportalen, som findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Klager skal i den forbindelse logge på – typisk ved brug af NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Ikast-Brande Kommune og anses for indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Yderligere oplysninger om klagereglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk, hvorfra der også er link til Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Eventuel fritagelse for brug af Klageportalen forudsætter, at klager indsender en begrundet anmodning herom til Ikast-Brande Kommune. Kommunen videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

⁷ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

Ved indsendelse af en klage skal klager indbetale et gebyr på 500 kr. (2012-niveau – beløbet indeksreguleres den 1. januar hvert år). Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- 2) Klageren får helt eller delvist medhold i klagen
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi, klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis klager har indledt forhandlinger med ansøger og/eller kommunen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret – for eksempel hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ifølge § 90 i *Husdyrgodkendelsesloven* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden seks måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Jesper Hahn-Pedersen
chef for Bygge- og Miljøafdelingen /

Lis Paakjær
miljømedarbejder

Bilag:

Baggrund for afgørelsen om tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording inkl. bilag

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til:

Ansøger: Michael Sørensen, Munklindevej 3, 7441 Bording – e-mail: info@vesterlund-opformering.dk

Konsulent: Helle Borum, Heden og Fjorden, Herning – e-mail: hbo@hflc.dk

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandvej 8, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

Konsulent: Helle Borum, Heden og Fjorden, Herning – e-mail: hbo@hflc.dk

Baggrund for afgørelsen om
tillæg nr. 2
til miljøgodkendelse af 4. januar 2011
for husdyrbruget Vesterlund,
Munklindevej 3, 7441 Bording

Indholdsfortegnelse:

1. Indledning	12
1.1. Ikke-teknisk resumé	12
1.2. Ansøger, ejerforhold og konsulentoplysninger	12
1.3. Lovgivningsmæssig baggrund	13
2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget	13
2.1. Anlæggets beliggenhed	13
2.2. Anlæggets indretning	13
2.3. Besætningssammensætning og stalddtype	14
2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg	15
2.5. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager	16
2.5.1. Ammoniak og natur	17
2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget	19
2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget	20
2.7.1. Vandforbrug	20
2.7.2. Afledning af vand	21
2.7.2.1. Sanitært spildevand	21
2.7.2.2. Spildevand fra rengøring	21
2.7.2.3. Tagvand	21
2.7.2.4. Befæstede arealer	21
2.7.3. Energiforbrug	21
2.7.4. Foderstoffer	21
2.7.5. Kemikalier m.v.	21
2.7.6. Affald	21
2.7.7. Skadedyr	21
2.7.8. Støv	21
2.7.9. Støj	21
2.7.10. Lys	22
2.7.11. Transporter til og fra anlægget	22
3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT - i forhold til anlægget	22
3.1. BAT i forhold til management	23
3.2. BAT i forhold til foder	23
3.3. BAT i forhold til staldindretning	23
3.3.1. BAT - vejledende emissionsgrænser, ammoniak	23
3.3.2. BAT - vejledende emissionsgrænser, fosfor	24
3.4. BAT i forhold til vand- og energiforbrug	25
3.5. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning	25
4. Overfladevand	27
5. Landskabelige og kulturhistoriske værdier	28
6. Bilagsfortegnelse	29

1. Indledning

1.1. Ikke-teknisk resumé

Ansøger Michael Sørensen, Munklindevej 3, 7441 Bording søger om at udvide sin husdyrproduktion **fra** 620 årssøer, 17.000 smågrise, 4.500 polte (33-109 kg), 6.000 polte (33 – 80 kg) og 4 heste **til** 640 årssøer, 20.000 smågrise, 5.000 slagtesvin (33 – 109 kg), 6.500 polte (33 – 80 kg) og 4 heste, svarende til en ændring i dyreenheder (DE) fra 431,1 DE til 470,9 DE.

Udvidelsen foretages i det eksisterende anlæg, hvorfor der ikke er nogen ændringer i forhold til produktionsanlægget på Munklindevej 3, 7441 Bording.

Ikast-Brande Kommune skal i henhold til blandt andet *Husdyrgodkendelsesloven* vurdere, om den ansøgte udvidelse og ændring og fremtidige drift af husdyrholdet kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger på miljøet. Det er vurderet, at udvidelsen kan gennemføres, hvorfor dette tillæg til miljøgodkendelse meddeles.

Der foretages inden ændringer i ejendommens udbringningsarealer, hvorfor der ikke foretages ny miljøvurdering af arealerne. Jævnfør miljøgodkendelse af 4. januar 2011, er der foretaget en miljøvurdering af aftalearealerne således, at der kan afsættes mellem 38,8 DE og 76,9 DE til gylleaftalen. Efter udvidelsen af dyreholdet (tillæg nr. 2), afsættes der svinegylle til gylleaftalearealerne svarende til ca. 59,5 DE. Det ansøgte projekt medfører en øget fosformængde i forhold til det tidligere vurderede; men også en mindre kvælstofmængde, til udbringning på udbringningsarealerne, hvilket er beskrevet i afsnit 4. Overfladevand.

Bygninger med besætning samt anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til blandt andet:

- ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg
- opbevaring og bortskaffelse af blandt andet affald og kemikalier
- forbrug af vand, energi og hjælpestoffer
- anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- landskab.

Tillægget regulerer som udgangspunkt – sammen med bedriftens øvrige miljøgodkendelse – driften i otte år, hvorefter tillægget revurderes på baggrund af de erfaringer, der har været med driften, og den udvikling der har været i metoder til reduktion af miljøpåvirkningen.

1.2. Ansøger, ejerforhold og konsulentoplysninger

Anlægget:

Adresse:	Munklindevej 3, 7441 Bording
Ejendomsnummer:	7560011000
Matrikelnummer:	1b, m.fl., Stubkær By, Bording
CVR-nummer:	25481453
P-nummer:	1001711625
CHR-nummer:	92415

Ansøger/ejer/driftsherre:

Navn: Michael Sørensen
Adresse: Munklindevej 3, 7441 Bording
Telefonnummer: 86861537
Mobilnummer: 22306072
E-mail: info@vesterlund-opformering.dk

Konsulent:

Navn: Helle Borum
Adresse: Heden og Fjorden, Birk Centerpark 24, 7400 Herning
Telefonnummer: 96296666
Mobilnummer: 29679435
E-mail: hbo@hflc.dk

1.3. Lovgivningsmæssig baggrund

Når et husdyrbrug af den aktuelle type ønskes etableret, udvidet eller ændret til mere end 210 DE, skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning vurderes i henhold til § 12 i *Husdyrgodkendelsesloven*. Dette tillæg til miljøgodkendelse er således udarbejdet efter *Husdyrgodkendelsesloven*, hvori EU's VVM-direktiv⁸ og IE-direktiv⁹ er indarbejdet.

I tillægget er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IE-direktivet.

Nærværende tillæg til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 ændrer ikke i miljøvurderingen og de stillede vilkår i miljøgodkendelse af 4. januar 2011 og tillæg nr. 1 af 28. februar 2011, som fortsat er gyldig, med undtagelse af vilkår 1.3., 1.4., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7, 2.8., 6.2., 7.1., 7.2. og 8.1. i miljøgodkendelsen samt vilkår 1.1., 1.2. og 1.3. i tillæg nr. 1. Tillæggene og miljøgodkendelsen er udarbejdet efter § 12 i *Husdyrgodkendelsesloven*.

2. Vurdering af miljøpåvirkning fra anlægget

2.1. Anlæggets beliggenhed

Husdyrbrugets beliggenhedsforhold er ikke ændret i forhold til beskrivelsen i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til husdyrbrugets beliggenhed.

2.2. Anlæggets indretning

Ansøgers oplysninger

Det eksisterende produktionsanlæg på Munklindevej 3, 7441 Bording er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Som nævnt sker udvidelsen i de eksisterende bygninger, hvorfor det alene er antallet af stipladser, som øges i nogle af staldene.

⁸ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet).

⁹ IE-direktivet (Industrial Emissions Directive) samler syv eksisterende direktiver om industriemissioner i ét direktiv.

En oversigt af anlæg m.m. fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over bygninger

Bygning nr. jf. kortbilag A	Anvendelse	Størrelse i m ²	Gulvprofil/indretning	Antal båse/stipladser eller dyr
Munklindevej 3:				
1	Foderlade	ca. 324	Fast gulv	-
2+4+5+7	Drægtighedsstald, løbestald m.m.	ca. 1.511	Delvis spalte	537
3	Poltestald	ca. 219	Delvis spalte	195
6	Servicebygning	ca. 98	Fast gulv	-
8	Farestald	ca. 179	Fuldspalte	48
9	Farestald	ca. 92	Fuldspalte	16
10	Farestald	ca. 476	Delvis spalte	78
11	Smågrisestald	ca. 489	Delvis spalte	1.176
12	Smågrisestald	ca. 638	Delvis spalte	1.570
13a	Foderrum	ca. 69	Fast gulv	-
13b	Poltestald	466	Delvis spalte	507
14	Halmlade	728	Fast gulv	-
15	Maskinhus	679	Fast gulv	-
16	Smågrisestald	214	Delvis spalte	530
17	Poltestald	1.185	Drænet + spalter	1.029
18	Poltestald	1.434	Delvis spalte	1.250
19	Foderrum	86	Fast gulv	-
Munklindevej 8:				
1	Hestestald	145	Dybstrøelse, fast gulv	4

I forhold til ejendommens opbevaringsanlæg og befæstede arealer, sker der ingen ændringer i forhold til beskrevet i tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af 4. januar 2011 for husdyrbruget Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording.

Der er således ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til husdyrbrugets indretning af produktionsanlæg.

2.3. Besætningssammensætning og staldtype

Ansøgers oplysninger

Besætningssammensætningen, fordelt på staldtype samt husdyrbrugets årlige produktion ved den nuværende og den ansøgte drift, fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Besætningssammensætning, stalddtype og årlig produktion i nudrift og ansøgt drift

Husdyrtype, mdr./ vægtklasse	Stald- og gulvtype*	Nudrift		Ansøgt	
		Antal	DE	Antal	DE
Årssøer	Løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	620	98,38	640	102,08
Årssøer	Farestald, kassestier, delvis spaltegulv	341	23,19	352	24,06
Årssøer	Farestald, kassestier, fuldspaltegulv	279	18,97	288	19,69
Smågrise (7,3 – 33 kg)	Toklimastald, delvis spaltegulv	17.000	84,69	20.000	99,64
Polte (33 – 80 kg)	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1.756	25,12	1.904	27,24
Slagtesvin (33 – 109 kg)	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	4.500	118,51	5.000	131,67
Polte (33 – 80 kg)	Drænet gulv + spalter (33/67)	3.567	51,03	3.864	55,28
Polte (33 – 80 kg)	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	677	9,69	732	10,47
Årshest (500-700 kg)	Dybstrøelse	3	1,30	3	1,30
Årshest (under 300 kg)	Dybstrøelse	1	0,21	1	0,21
I alt		-	431,1	-	471,6

* jævnfør ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk

Kommunen vurderer

For et husdyrbrug kan der være en vis variation i den årlige produktion og i fordelingen af de enkelte dyretyper hen over året. Miljøpåvirkningen er forskellig fra dyretype til dyretype og fra stalddtype til stalddtype, hvorfor miljøvurderingen afhænger af dyresammensætning og fordeling på stalddtype. Ikast-Brande Kommunes vurdering er foretaget ud fra en besætning med en årlig produktion, som angivet i tabel 4, på **maksimalt 471,6 DE** med den aktuelle beregningsmetode.

Det forudsættes, at den årlige produktion:

- ikke overstiger 471,6 DE¹⁰
- sker jævnt fordelt over året
- maksimalt varierer sammenlagt 10 DE mellem de angivne dyretyper (søer, smågrise, polte og slagtesvin).

Der henvises i øvrigt til vilkår A.1.

2.4. Husdyrgødningsproduktion og opbevaringsanlæg

Ansøgers oplysninger

Den projekterede husdyrproduktion med de pågældende stalddtyper giver ifølge beregningen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk anledning til en samlet årlig husdyrgødningsproduktion med et indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) på i alt ca.: 44.839,99 kg N og 11.478,46 kg P.

Ejendommen afsætter årligt svinegylle med et indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) på i alt ca.: 5.689,70 kg N og 1.454,20 kg P, svarende til 59,50 DE i svin. Således har den tilbageværende

¹⁰ Antallet af dyreenheder er beregnet i henhold til *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*.

husdyrgødningsproduktion, til egne og forpagtede arealer, et indhold af kvælstof (N) og fosfor (P) på i alt ca.: 39.150,29 kg N og 10.024,26 kg P, svarende til 411,40 DE.

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg og de enkelte anlægs kapacitet fremgår af tabel 3, og husdyrproduktionens tilførsel til anlæggene er opgjort i tabel 5:

Tabel 5. Tilførsel til opbevaringsanlæg

Tilførsel	m ³ /år	Opbevaringskapacitet, mdr.
Gylle	ca. 12.020	
Regnvand fra pladser	ca. 1.000	ca. 10,4
Dybstrøelse	ca. 35	

Gødningsproduktionen fra den ansøgte besætning på 471,6 DE er beregnet til ca. 12.000 m³ årligt. Hertil kommer der vand fra befæstede arealer. I alt tilledes der således gyllebeholdere, ca. 13.000 m³ årligt. Der er i ansøgt drift i alt ca. 11.278 m³ gyllebeholder til rådighed på ejendommen. Opbevaringskapaciteten for flydende husdyrgødning er på den baggrund beregnet til ca. 10,4 måneder.

Der produceres i alt ca. 35 m³ hestemøg på Munklindevej 8, 7441 Bording. Møget opbevares på møddingspladsen på Munklindevej 8, Bording, indtil det spredes ud på marken. Der er rigeligt med opbevaringskapacitet på møddingspladsen og ajlebeholderen til hesteholdet.

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen* vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. På den baggrund vurderes den opgivne 10,4 måneders opbevaringskapacitet at være tilstrækkelig.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler
- at overholdelsen af de generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

2.5. Ammoniakemission fra stald og gødningsopbevaringslager

Ansøgers oplysninger

Husdyrbruget opfylder det generelle reduktionskrav på 30 % med hensyn til ammoniakemission (fordampning) i forhold til det pågældende referencestaldsystem - jævnfør bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Det generelle ammoniak-reduktionskrav opfyldes blandt andet ved at:

- tre af ejendommens gyllebeholdere er teltoverdækkede
- søerne fasefodres.

Af tabel 6 fremgår størrelsen af den samlede ammoniakemission i nudrift og ansøgt drift fra stald og gødningsoptbevaringslager, som den er beregnet med beregningsmodellen i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 6. Ammoniakemission fra stald og gødningsoptbevaringslager, omregnet til kg kvælstof (N) pr. år, ansøgt drift

Ammoniakemission	Kg kvælstof (N) pr. år
Nudrift	ca. 4.593 kg N/år
Ansøgt drift	ca. 5.949 kg N/år
Mer-emission, som følge af udvidelsen:	ca. 1.356 kg N/år

2.5.1. Ammoniak og natur

Faktaboks

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfald) fra et husdyrbrug vil - afhængigt af flere forhold - på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere ammoniakdepositionen i forhold til omkringliggende natur.

I henhold til § 7 i *Husdyrgodkendelsesloven* er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug, der er eller derved bliver større end 15 dyreenheder, ikke tilladt, hvis stald eller gødningsoptbevaringsanlæg ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3, inddeles naturtyperne, omfattet af *Husdyrgodkendelseslovens* § 7 og § 27, i tre kategorier:

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Visse naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*¹¹ § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 8. december 2015 af lov om naturbeskyttelse.

kumulation). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, som hovedregel højst være en **totaldeposition** på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **totaldeposition** til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må **totaldepositionen** fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte **totaldeposition** til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimal **merdeposition**. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Nærmeste kategori 1-natur er en hede, beliggende i Habitatområde nr. 228 – Stenholt Skov og Stenholt Mose. Heden ligger ca. 5,5 km østnordøst for anlægget.

Nærmeste kategori 2-natur er også en hede, som ligger ca. 2,1 km øst for anlægget

Nærmeste kategori 3-natur er en mose, som ligger ca. 325 meter østsydøst for anlægget.

I ansøgningen er der lavet beregninger med ammoniakdeposition fra husdyrbrugets produktionsanlæg (kvælstofnedfald) til de nærmeste/omkringliggende kategori 2- og 3-natur. Beregningerne sandsynliggør, at der med den ønskede udvidelse af husdyrbruget ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur. Beregningerne viser, der til det nærmeste kategori 2-natur (heden) er beregnet en merdeposition på 0,0 kg N pr. ha pr. år og en totaldeposition på 0,1 kg N pr. ha pr. år. I forhold til omkringliggende kategori 3-natur, er der lavet beregninger til mosen sydøst for anlægget, en mose sydsydvest for anlægget og endelig til en hede sydvest for. Beregningerne viser merdepositioner på henholdsvis 0,5, 0,1 og 0,1 kg N pr. ha pr. år og totaldepositioner på henholdsvis 1,5, 0,4 og 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Naturområderne fremgår af kortbilag B og C.

Kommunens samlede vurdering i forhold ammoniakemission fra anlægget

Det generelle ammoniakreduktionskrav, som fremgår af *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, er ifølge ansøgningen med de tilhørende beregninger overholdt.

Faktaboks

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter - ifølge intentionerne bag *Husdyrgodkendelsesloven* - som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugs produktionsanlæg.

Ikast-Brande Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, og på baggrund af de beregninger, der er foretaget, at tålegrænserne ikke overskrides, og at de naturarealer, som ligger i nærområdet omkring produktionsanlægget, ikke er så kvælstoffølsomme, at der helt undtagelsesvist skal stilles yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra produktionsanlægget.

Kravet til ammoniakdeposition fra stald og lager skal ikke, i det konkrete tilfælde, skærpes af hensyn til den kumulative effekt fra andre husdyrbrug.

Den reelle ammoniakdeposition fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakdepositionen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødningen afsættes på i staldene. Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåret kvælstof fra produktionsanlægget minimeres
- at ammoniakemissionen (fordampningen) fra produktionsanlægget i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.

2.6. Lugtgener fra produktionsanlægget

Ansøgers oplysninger

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrugets anlæg er fra ventilation af staldene. De fleste ventilationsafkast er placeret ca. 1 meter over tagryg, undtaget dog stald 8, hvor afkastet er 3 meter over sokkel, og stald 12, hvor afkastet er placeret 3,5 meter over sokkel. Ventilationsafkastene på klima- og poltestald (stald 16 og 17) er placeret 2 meter over tagryg, og har en afkasthastighed på 8-10 meter pr. sekund. Alle stalde har undertryksventilation.

Afhængigt af vejrforholdene kan der forekomme lugtgener fra staldene. Der kan desuden forekomme lugtgener, når gyllen i gyllebeholderne omrøres i forbindelse med udbringningen - dette sker primært om foråret.

Tabel 7 viser de beregnede geneafstande med hensyn til lugt fra staldene efter projektets gennemførelse, som er fremkommet ved brug af de beregningsmodeller, der indgår i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk (scenarieberegning 86557, hvor hestestalden er pillet ud, for at få beregnet en lugtgeneafstand til enkeltbolig).

Tabel 7. Lugtgeneafstande fra staldene efter projektets gennemførelse

Områdetype	Lugtgeneafstand, ansøgt drift, m	Faktisk afstand fra staldanlægget, m
Byzone	953,94	ca. 2.000
Samlet bebyggelse	730,79	ca. 1.980
Enkeltbolig ¹²	359,96	ca. 446

Kommunen vurderer

Faktaboks

I *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3), er der fastsat en række lugtgenekriterier i forhold til de tre områdetyper: byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E¹³ pr. m³ luft. Lugtgenekriterierne kan betragtes som den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område, hvor de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier

¹² Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter *Landbrugslovens* regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, indgår ikke.

¹³ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

med hensyn til de tre forskellige områdetyper netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte lugtgenegrænser på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E pr. m³ luft ikke overskrides i mere end en procent af tiden – svarende til ca. syv timer i alt om måneden.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter fra den del af byzone og den pågældende beboelse i samlet bebyggelse, der ligger nærmest det pågældende staldanlæg, er andre husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig uden landbrugspligt. Dette sker for at indregne effekten (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for den pågældende områdetype. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Ifølge beregningen er de lugtgenekriterier, som fremgår af *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* (bilag 3) – i forhold til de tre områdetyper – overholdt i det konkrete tilfælde. Lugtgeneafstandene har ikke skullet forøges af hensyn til vurdering af den kumulative effekt fra andre husdyrbrug.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderne og øvrig gyllehåndtering. Gylleomrøring og øvrig gyllehåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i. Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget
- at de væsentligste lugtgener fra produktionsanlægget vil ske i forbindelse med gyllehåndtering, mens lugtgenerne vil være mere begrænsede fra staldene generelt
- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen og tillæggene – drives således, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra produktionsanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end 1 % af tiden.

2.7. Ressourceforbrug og øvrige miljøpåvirkninger fra produktionsanlægget

2.7.1. Vandforbrug

Husdyrbrugets vandforbrug er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøgodkendelsen.

2.7.2. Afledning af vand

2.7.2.1. Sanitært spildevand

Sanitært spildevand er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til miljøgodkendelsen.

2.7.2.2. Spildevand fra rengøring

Spildevand fra rengøring er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.2.3. Tagvand

Tagvand er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.2.4. Befæstede arealer

Befæstede arealer er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.3. Energiforbrug

Energiforbruget er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.4. Foderstoffer

Placering af foder og foderopbevaring er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.5. Kemikalier m.v.

Kemikalier m.v. er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.6. Affald

Affald er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.7. Skadedyr

Skadedyr er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres en gang årligt.

2.7.8. Støv

Støv er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.9. Støj

Støj er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.10. Lys

Lys er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

2.7.11. Transporter til og fra anlægget

Transporter til og fra husdyrbrugets anlæg er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændre ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

3. Anvendelse af bedste tilgængelige teknik – BAT - i forhold til anlægget

Faktaboks

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik – kaldet BAT – til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m. Teknologier til begrænsning af ammoniakemission og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For de virksomhedstyper, der er omfattet af den europæiske godkendelsesordning om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) i IE-direktivet, udsender EU-kommissionen såkaldte BREF-dokumenter¹⁴ ("BAT reference documents"), som fastlægger, hvad der må betragtes som den bedste tilgængelige teknik inden for de industrielle brancher, som IE-direktivet omfatter. I IE-direktivet er BAT defineret som: Det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier og andre godkendelsesvilkår med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed.

Oplysningskravet vedrørende BAT i forbindelse med ansøgninger om miljøgodkendelse af husdyrbrug er som udgangspunkt en redegørelse og dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende blandt andet råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt samt oplysninger om anvendelse af bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniak-emission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. En BAT-redegørelse vil som hovedregel typisk indeholde punkterne: management (godt landmandskab), og anvendelse af BAT inden for områderne foder, staldindretning, vand- og energiforbrug, opbevaring og behandling af husdyrgødning og udbringning. Redegørelsen skal for svine- og fjerkræbrug omhandle de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens BREF-dokument om intensivt hold af svin og fjerkræ.

Miljøstyrelsen har udarbejdet Teknologiblade¹⁵, hvori dokumenteret teknik er beskrevet, og hvori der er redegjort for, hvor store reduktioner der kan forventes opnået ved brug af den pågældende teknik, samt hvor store mer-udgifterne eventuelt vil være.

¹⁴ Rammerne for BREF-dokumentet, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er baseret på punkt 6.6 i Bilag 1 i IPPC-direktiv 96/61/EF om *Anlæg til intensiv fjerkræ- eller svineproduktion med mere end a) 40.000 pladser for fjerkræ, b) 2.000 pladser for slagtesvin (over 30 kg) eller c) 750 pladser for søer.*

¹⁵ Teknologiblade er en samling af blade, som Miljøstyrelsen har udarbejdet med vejledende beskrivelser af tekniske løsninger, som kan begrænse forurening fra husdyrproduktion. Teknologiblade er dels opdateringer af gamle "BAT-byggeblade" og dels helt nye.

Miljøstyrelsen har derudover for hovedparten af de gængse husdyrproduktionsgrene formuleret vejledende BAT-standardvilkår, der beskriver en emissionsgrænseværdi for eksempelvis ammoniak eller fosfor som udtryk for en given husdyrproduktions opnåelige BAT-niveau. Bat-niveauet kan opnås ved brug af de dokumenterede teknikker, som er beskrevet i de nævnte Teknologiblade.

3.1. BAT i forhold til management

BAT i forhold til management er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

3.2. BAT i forhold til foder

Ansøgers BAT-redegørelse

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, så det stemmer overens med dyrenes behov.

Der anvendes fasefodring ved fodring af grisene, hvilket lever op til BAT-kravene. Det betyder, at grisenes behov på det enkelte vækststadium tilgodeses, og at der samtidig ikke sker en overdosering med enkelte næringsstoffer. Dette er med til at sikre, at der ikke sker en unødigt stor udledning af næringsstoffer i gødningen, som derefter ender i naturen.

Husdyrbruget, Munklindevej 3, 7441 Bording, opfylder BAT-kravet i forhold til foder ved at:

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring
- Foderet blandes på ejendommen
- Der anvendes foderkorrektion ved søerne.

3.3. BAT i forhold til staldindretning

BAT i forhold til staldindretning er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

3.3.1. BAT - vejledende emissionsgrænser, ammoniak

Den vejledende emissionsgrænseværdi (ammoniak), for den ansøgte drift, fremgår af nedenstående skema:

Dyre-kategori	Ind- og afgangsvægt (kg)	Stald-system	Antal dyr	Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/dyr)	Korrektionsfaktor for afvigende vægtintervaller	Samlet emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/år)
Søer, løbe-drægtighedsstald	-	Løsg. Delv.	640	2,11	-	1.350,4
Søer, farestald	-	Delv.	352	0,75	-	264
Søer, farestald	-	Fuldsp.	288	1,43	-	411,84
smågrise	7,3 - 33	Delv.	20.000	0,043	1,053	905,58
slagtesvin	33 - 109	25-49 % fast	5.000	0,36	1,028	1.850,4
Polte	33 - 80	25-49 % fast	1.904	0,36	0,549	376,31
Polte	33 - 80	Dr. Gulv + spalter (33/67)	3.864	0,40	0,549	848,53
Polte	33-80	50-75 % fast	732	0,31	0,549	124,58
Hest	500 - 700	Dybstr.	3	-	-	27,02*
Hest	< 300	Dybstr.	1	-	-	4,18*
Sum for anlægget						6.162,84

* Aflæst fra www.husdyrgodkendelse.dk (der er ingen vejledende emissionsgrænseværdi for pågældende dyretype)

Beregningen i IT-ansøgningssystemet viser, at ammoniakemissionen i ansøgt drift vil være 5.949,19 kg N pr. år, hvilket er mindre end den samlede emissionsgrænseværdi, hvorfor den vejledende emissionsgrænseværdi er opfyldt.

3.3.2. BAT - vejledende emissionsgrænser, fosfor

Miljøstyrelsen har ikke fastlagt vejledende BAT-standardvilkår med hensyn til fosfor for heste.

I forhold til svineproduktionen fremgår den samlede tilladte emissionsgrænse (fosfor), begrundet i BAT, af nedenstående skema:

Kategori af dyr	Antal dyreenheder (DE)	Emissionsgrænseværdi (kg P/DE ab lager)×	Emissionsgrænse (kg P/år)××
Årssøer	145,83	23,9	3.485,34
Smågrise	99,64	29,2	2.909,45
Slagtesvin/polte	224,67	22,3	5.010,14
Svin i alt			11.404,93

× Emissionsgrænseværdi i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår vedrørende fosfor.

×× Emissionsgrænse = antal DE x emissionsgrænseværdi.

* Aflæst fra www.husdyrgodkendelse.dk (der er ingen vejledende emissionsgrænseværdi for pågældende dyretype)

Svinegyllen fra den ansøgte drift, Munklindevej 3, 7441 Bording har – jævnfør IT-ansøgningssystemet – et indhold af fosfor (P) på i alt 11.446,67 kg P, hvilket er 41,74 kg højere end den samlede emissionsgrænseværdi. Den vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor er således ikke opfyldt. Ikast-Brande Kommune vurderer imidlertid, at overskridelsen på indholdet af fosfor i husdyrgødningen kan betragtes som en bagatel.

Det generelle krav om fosforoverskud er desuden overholdt, jævnfør IT-ansøgningssystemet.

3.4. BAT i forhold til vand- og energiforbrug

BAT i forhold til vand- og energiforbrug er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer på kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

3.5. BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning

BAT i forhold til opbevaring og behandling af husdyrgødning er beskrevet i miljøgodkendelse af 4. januar 2011. Der er ikke forhold i dette tillæg, der ændrer ved kommunens vurdering i miljøgodkendelsen.

Kommunens samlede BAT-vurdering i forhold til anlægget

Ikast-Brande Kommune skal i henhold til *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik i forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug anvende Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og tage særligt hensyn til følgende kriterier:

- 1) Anvendelse af teknologi, der resulterer i mindst muligt affald
- 2) Anvendelse af mindre farlige stoffer
- 3) Fremme af teknikker til nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer, der produceres og forbruges i processen, og affald, hvor det er hensigtsmæssigt
- 4) Sammenlignelige processer, indretninger eller driftsmetoder, som er gennemprøvet med et tilfredsstillende resultat i industriel målestok
- 5) Teknologiske fremskridt og udviklingen i den videnskabelige viden
- 6) De pågældende emissioners art, virkninger og omfang
- 7) Datoerne for nye eller bestående anlægs ibrugtagning
- 8) Den tid, der er nødvendig for indførelse af den bedste tilgængelige teknik
- 9) Forbruget og arten af råstoffer, herunder vand, der forbruges i processen, og energieffektiviteten
- 10) Behovet for at forhindre eller begrænse emissionernes samlede påvirkning af miljøet til et minimum
- 11) Behovet for at forhindre uheld og begrænse følgerne heraf for miljøet
- 12) Informationer, som offentliggøres af offentlige internationale organisationer, herunder BAT-referencedokumenter, i det omfang disse er relevante for den pågældende type af husdyrbrug.

Ikast-Brande Kommune skal endvidere lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i *Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner* og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende. Indtil en relevant BAT-konklusion er offentliggjort i EU-Tidende, skal Ikast-Brande Kommune anvende Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og lægge konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter til grund ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug.

Hvis relevante BAT-konklusioner eller BAT-referencedokumenter ikke omhandler den anvendte bedste tilgængelige teknik, delaktiviteten, produktionsprocessen eller deres potentielle miljøpåvirkninger, fastlægger Ikast-Brande Kommune den bedste tilgængelige teknik for IE-husdyrbrug i overensstemmelse

med ovenstående efter høring af husdyrbruget. Den bedste tilgængelige teknik skal sikre en beskyttelse af miljøet, der svarer til niveauerne i både BAT-standardvilkårene og BAT-konklusionerne eller konklusionerne i et eksisterende BAT-referencedokument.

Ikast-Brande Kommune fastsætter i forbindelse med miljøgodkendelser emissionsgrænseværdier før eller i det punkt, hvor emissionerne udledes fra husdyrbruget, og inden eventuel fortynding. Ikast-Brande Kommune kan supplere eller erstatte emissionsgrænseværdierne med tilsvarende parametre eller tekniske foranstaltninger med tilsvarende funktion og miljøbeskyttelse. Ikast-Brande Kommune fastsætter emissionsgrænseværdierne, de tilsvarende parametre og tekniske foranstaltninger på grundlag af den bedste tilgængelige teknik uden, at der foreskrives anvendelse af en bestemt teknik eller teknologi.

For IE-husdyrbrug fastsætter Ikast-Brande Kommune som udgangspunkt emissionsgrænseværdier, der sikrer, at emissionerne under normale driftsforhold ikke ligger over de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, som fastsat i BAT-konklusionerne.

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at der ikke foreligger relevante BAT-konklusioner, som er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i *Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner* og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende. Ikast-Brande Kommune er således henvist til at anvende Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår og lægge konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter til grund ved vurderingen af det aktuelle IE-husdyrbrug.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget ved overholdelse af vilkår B.1., B.2., C.1., C.2., C.3. og C.4. anvender den bedste tilgængelige teknik, som denne er udtrykt ved den maksimale ammoniakudledning og fosforoverskud i kraft af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, Natur- og Miljøklagenævnets praksis og gældende *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse*. Emissionsgrænseværdien for den fastlagte produktion på husdyrbruget kan udregnes til henholdsvis 6.162,84 kg NH₃-N pr. år og 11.404,93 kg P pr. DE ab lager.

Med hensyn til forbrug af vand, elektricitet, brændstof, foder, hjælpestoffer og lignende bør dette løbende følges, og forbruget af disse bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til disse forbrug, hvorfor Ikast-Brande Kommune generelt antager, at de pågældende forbrug løbende følges, samt at der ikke vil blive forbrugt mere end nødvendigt af det nævnte. Ikast-Brande Kommune finder i det konkrete tilfælde ikke anledning til at stille særskilte vilkår om de nævnte forbrugstyper i forbindelse med den aktuelle miljøgodkendelse.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at anvendelsen af farlige stoffer generelt er minimal på husdyrbrug, og finder, at generel lovgivning løbende justeres med henblik på at få farlige stoffer erstattet med mindre farlige. Ikast-Brande Kommune finder endvidere, at affaldsfrembringelse generelt søges mindsket – af såvel regulativmæssige, praktiske som økonomiske årsager. Nyttiggørelse og genanvendelse af stoffer og affald tilskyndes derudover generelt – af tilsvarende årsager.

Ikast-Brande Kommune vurderer afslutningsvist, at driften af husdyrbruget ikke indebærer væsentlige risici for miljøhæld og finder ikke anledning til at stille særskilte vilkår om bestemte modforanstaltninger i forbindelse med den aktuelle miljøgodkendelse.

4. Overfladevand

I forhold til miljøgodkendelsen af 4. januar 2011, samt tillæg nr. 1, er der ikke ændringer i de anmeldte udbringnings- og aftalearealer, hvorfor der ikke er foretaget en egentlig ny vurdering af arealerne.

Imidlertid betyder den ansøgte drift en øget fosformængde i forhold til det tidligere vurderede; men også en mindre kvælstofmængde, til udbringning på udbringningsarealerne.

Langt den overvejende del af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til Felsted Kog (Nisum Fjord) – resten af arealerne (ca. 9,3 ha) afvander til Limfjorden. Hele Nisum Fjord er udpeget som Natura 2000-område, hvilket også dele af Limfjorden er.

De generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* med hensyn til næringsstofpåvirkning af overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000-vandområder. Disse Natura 2000-vandområder udgøres primært af fjorde og indre farvande. Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer vurderes blandt andet ud fra de arealudpegninger, der lægges til grund for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk.

I ansøgt drift afsætter ansøger svinegylle til gylleaftaleareal, svarende til 59,5 DE.

Ansøgt drift betyder en øget fosformængde til udbringningsarealerne i forhold til den tidligere godkendelse, hvilket Ikast-Brande Kommune accepterer, da det generelle beskyttelsesniveau er overholdt. Jævnfør miljøgodkendelse af 4. januar 2011, modtager udbringningsarealerne et gennemsnitligt fosforindhold på 30,5 kg P pr. ha, mens den ansøgte produktion fremadrettet vil betyde, at udbringningsarealerne modtager et gennemsnitligt fosforindhold på 32,2 kg P pr. ha.

Samtidigt betyder ansøgt drift, at udbringningsarealerne fremadrettet vil modtage en mindre kvælstofmængde end arealerne får via nudriften. Jævnfør miljøgodkendelse af 4. januar 2011, modtager udbringningsarealerne en gennemsnitlig kvælstofmængde på 146 kg N pr. ha, mens den ansøgte produktion fremadrettet vil betyde, at udbringningsarealerne modtager en gennemsnitlig kvælstofmængde på 125,6 kg N pr. ha.

Ikast-Brande Kommune stiller i nærværende tilfælde ikke krav om, at ansøger skal ned på "planteavlsniveau", til trods for, at udvidelsen sker i et opland med stigende dyrehold. I miljøgodkendelsen fra 4. januar 2011, er der vurderet på, at ansøger kan afsætte mellem 38,8 DE og 76,9 DE til gylleaftalen, så der på den måde var frihed til at opsigte en forpagtningsaftale, og så udnytte en større del af gylleaftalearealet, uden at skulle anmelde nye arealer til kommunen. I og med, at ansøger har en retsbeskyttelse i forhold til miljøgodkendelse af 4. januar 2011, og at udbringningsarealerne vil modtage en mindre kvælstofmængde vurderer Ikast-Brande Kommune, at det ansøgte kan godkendes uden yderligere vilkår i forhold til overfladevand.

Kommunens vurdering i forhold til overfladevand

Statens Vandplaner, der blev vedtaget i oktober 2014 på baggrund af *Miljømålsloven* for planperioden frem til 2015, giver ikke anledning til ændringer i administrationsgrundlaget for afgørelser efter husdyrlovgivningen. Det aktuelle projekt er således, som udgangspunkt, vurderet ud fra de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*. Disse generelle

beskyttelsesniveauer med hensyn til kvælstofudvaskning og fosforoverskud vil ifølge ansøgningen med tilhørende beregninger være overholdt.

I henhold til de arealudpegninger, der lægges til grund for beregningsmodellerne i IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk, vil mere end 75 % af det udvaskede kvælstof fra de områder, som husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i, angiveligt blive reduceret og fjernet fra det udvaskende vand, inden dette når ud til fjordene. I kraft af den relativt store afstand mellem udbringningsarealerne og fjordene må det betragtes som sandsynligt, at den væsentligste del af kvælstoffet reduceres på vandets vej til fjordene.

Overholdelsen af de generelle beskyttelsesniveauer – herunder særligt kravene med hensyn til fosforoverskud – vil formentlig kunne medvirke til, at miljøtilstanden i nedstrømsliggende søer ikke forringes.

Eventuel diffus afstrømning og tab af næringsstoffer fra udbringningsarealerne til vandløb vil formentlig ikke have væsentlig negativ indvirkning på de pågældende vandløb, idet næringsstoffer som kvælstof og fosfor på uorganisk bundet form normalt ikke har væsentlig betydning for de biologiske forhold i vandløb.

Risikoen for overfladeafstrømning fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandløb (og søer) vil formentlig være minimal, idet arealerne primært udgøres af sandjorde og generelt ligger i fladt terræn, hvor de dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb (og søer) typisk vil kunne tilbageholde eventuel overfladeafstrømning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste om udbringningsarealernes beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødningssammensætning, sædskifte m.v.:

- at der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter
- at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende, generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen – drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau
- at gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand
- at husdyrbruget ikke i sig selv vil være en hindring for, at målsætningerne for de pågældende overfladevandes tilstande nås og opretholdes.

5. Landskabelige og kulturhistoriske værdier

Placeringen af husdyrbrugets anlæg er ikke ændret i forhold til beskrivelsen i miljøgodkendelsen af 4. januar 2011. Der er således ikke forhold i dette tillæg, som ændrer på kommunens vurdering i forhold til de landskabelige og kulturhistoriske værdier.

6. Bilagsfortegnelse

- Bilag 1a - Samlet oversigt over vilkår gældende for husdyrbruget, Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording, pr. 14. april 2016
- Kortbilag A - Situationsplan
- Kortbilag B - Arealudpegninger i henhold til *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*
- Kortbilag c - Arealer registreret som beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens § 3*

Bilag 1a

Samlet oversigt over vilkår gældende for husdyrbruget Vesterlund, Munklindevej 3, 7441 Bording, pr. 14. april 2016

1. Generelle vilkår:

- 1.1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
- 1.2. Eventuelle ændringer i ejerforhold – og/eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift – skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
- 1.3. (ophævet)
- 1.4. (ophævet)
- 1.5. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for husdyrbrugets ansatte og andre, der arbejder på bedriften (bilag 3).
- 1.6. Husdyrbruget skal på Ikast-Brande Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion, i form af f.eks. gødningsregnskaber, slagteriafregninger og/eller besætningslister.

A. Generelle vilkår

- A.1. Godkendelsen omfatter en maksimal årlig produktion på 640 årssøer, 20.000 smågrise (7,3 – 33 kg), 5.000 slagtesvin (33 – 109 kg), 6.500 polte (33 – 80 kg), 1 hest (< 300 kg) og 3 heste (500 – 700 kg).

Det forudsættes, at den årlige produktion:

- ikke overstiger 471,6 DE (beregnet efter dyreenhedsberegningen april 2016)
- sker jævnt fordelt over året
- maksimalt varierer sammenlagt 10 DE mellem de angivne dyretyper (søer, smågrise, polte og slagtesvin).

1. Vilkår med hensyn til anlæg: (tillæg nr. 1)

- 1.1. (ophævet)
- 1.2. (ophævet)
- 1.3. (ophævet)
- 1.4. Gyllebeholder nr. 28 (jf. kortbilag A) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning senest når den ny poltestald (bygning 18) ibrugtages. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes/reetableres umiddelbart efter. Skader på teltoverdækningen skal udbedres hurtigst muligt.

2. Vilkår med hensyn til begrænsning af ammoniak- og lugtpåvirkning:

- 2.1. Husdyrbrugets interne færdselsarealer skal dagligt renholdes for eventuelt foder- og gødningsspild.
- 2.2. Den nye gyllebeholder (nr. 30, jf. kortbilag A) skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning senest ved ibrugtagning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes/reetableres umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 2.3. (ophævet)
- 2.4. (ophævet)
- 2.5. (ophævet)
- 2.6. (ophævet)
- 2.7. (ophævet)
- 2.8. (ophævet)
- 2.9. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

3. Vilkår med hensyn til energi- og vandforbrug:

- 3.1. Der skal etableres særskilt vandmåler til registrering af det samlede vandforbrug til produktionen - drikkevand, rengøring, vandspild m.m. Vandforbruget skal aflæses og noteres årligt.

4. Vilkår med hensyn til skadedyr:

- 4.1. Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

5. Vilkår med hensyn til begrænsning af støj:

- 5.1. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Husdyrbrugets bidrag til

det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹⁶
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	40 dB(A)
Alle dage	kl. 22 - 7	

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7⁰⁰ – 18⁰⁰ alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18⁰⁰ – 22⁰⁰ alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22⁰⁰ – 7⁰⁰ alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

6. Vilkår med hensyn til udbringningsarealer:

- 6.1. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de udbringningsarealer, som fremgår af kortbilag C (omdøbes marker vil eventuelle vilkår tilknyttet driften af arealerne stadig være knyttet til netop disse arealer, uanset marknummer).
- 6.2. (ophævet)

7. Vilkår med hensyn til begrænsning af fosfortab:

- 7.1. Der må ikke tilføres fosforholdig handelsgødning på udbringningsarealerne, beliggende i fosforklasse II¹⁷, undtagen som startgødning til majs, dog maksimalt 15 kg P pr. ha. Hvis analyser fra de enkelte marker viser fosfortal under 2, må de pågældende marker gødes op til et fosfortal på 4. Udbringningsarealerne fremgår af kortbilag D.
- 7.2. Der skal etableres/vedligeholdes 10 meter brede dyrkningsfrie bræmmer langs Biløb til Kjeldsig Grøft og Kjeldsig Grøft, på mark nr. 6-3 (nord) 9-0 (syd), 15-3 (nord), 15-2 (nord), 14-0 (syd), 15-0 (syd) og 78-1 (nord). Bræmmerne skal være udlagt med græs, de må afgræsses og der må tages slet, og de må omlægges en gang hvert 5. år – dog skal de straks tilsås med græs igen. Bræmmerne skal være etableret senest 1. juni 2011.

¹⁶ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

¹⁷ Arealer beliggende i fosforklasse II er drænedes eller grøftede arealer, som ligger på lavbundsgrunde, der ikke har et højt indhold af jern. Der henvises i øvrigt til Faktaboks i afsnit 4.6.2. *Fosforoverskud*.

8. Øvrige vilkår:

- 8.1. (ophævet)
- 8.2. Jord, foder, gødning og lignende, som tabes på offentlig vej i forbindelse med husdyrbrugets drift, skal samles op senest ved arbejdets afslutning eller ved den enkelte arbejdsdags afslutning, når arbejdet strækker sig over flere dage.
- 8.3. Der skal ansøges om udledningstilladelse til udledning af tagvand inden der søges om byggetilladelse.
- 8.4. Al vask af maskiner, redskaber og lignende, hvorfra der kan forekomme gødnings- og foderrester skal ske på et sted, hvor vaskevandet bortledes til gyllebeholder, eller på et areal med plantedække som græs eller lignende, hvor der ikke kan ske overfladeafstrømning til vandindvindingsanlæg, vandløb m.m.

9. Vilkår med hensyn til husdyrbrugets eventuelle ophør:

- 9.1. Ved eventuelt ophør af produktionen skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle, m.m., hvis de afmeldes beholderkontrollen. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

B. Vilkår med hensyn til anlæg (foderkorrektion):

- B.1. Produktionen vedrørende årssøerne skal tilrettelægges, så den maksimalt giver anledning til en total mængde N ab dyr pr. år fra anlægget på 25,31 kg N, beregnet ved følgende formel:

$$N \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen:

Faktor	Værdi
FE pr. årssø	1.480
Gram råprotein pr. FE	139
Antal fravænnede grise pr. årssø	30
Fravænningsvægt, kg	7,3

- B.2. Produktionen vedrørende årssøerne skal tilrettelægges, så den maksimalt giver anledning til en total mængde P ab dyr pr. år fra anlægget på 5,21 kg P, beregnet ved følgende formel:

$$P \text{ ab dyr pr. årssø} = ((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ fosfor pr. FE})/1000) - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen:

Faktor	Værdi
--------	-------

FE pr. årssø	1.480
Gram fosfor pr. FE	4,8
Antal fravænnede grise pr. årssø	30
Fravænningsvægt, kg	7,3

C. Vilkår med hensyn til egenkontrol:

- C.1. Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
- Antal årssøer
 - Grise pr. årssø
 - Fravænningsalder og -vægt
 - Foderforbrug
 - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEso i foderblandingerne
 - Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i foderblandingerne.
- C.2. P ab dyr pr. årssø skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år_____ (for eksempel 2016) til 15. februar år_____ for eksempel 2018.
- C.3. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder ved foderskifte, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- C.4. Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst tre år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

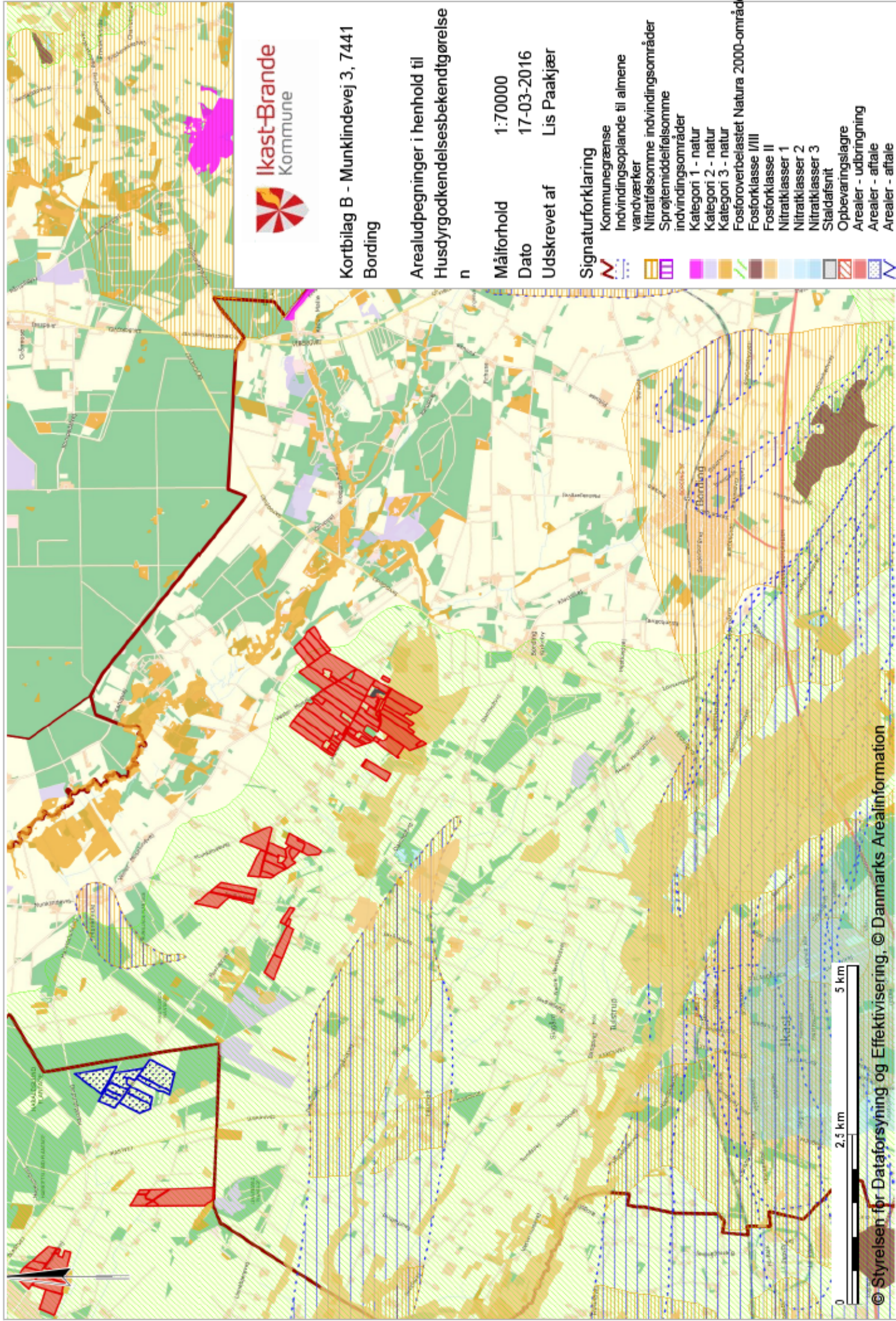
Kortbilag A

Situationsplan

Ej målfast...

Bygningsnr.	Anvendelse
1	Foderlade
2	Drægtighedsstald
3	Poltestald
4	Løbestald
5	Drægtighedsstald
6	Servicebygning
7	Løbe/kontrolstald
8	Farestald
9	Farestald
10	Farestald
11	Smågrisestald
12	Smågrisestald
13	Foderrum/Poltestald
14	Halmlade
15	Maskinhus
16	Smågrisestald
17	Poltestald
18	Poltestald
19	Foderrum
20	Gyllebeholder – 2.000 m ³
21	Gyllebeholder – 1.230 m ³
22	Gyllebeholder – 2.000 m ³
23	Gyllebeholder – 3.000 m ³
24	Gyllebeholder – 3.000 m ³

Udskrevet af Lis Paakjær

Arealer - affale

